

Nr 12

Utlåtande i anledning av väckt motion om tillskapande av en trafiksäkerhetsorganisation.

I en inom andra kammaren väckt, till allmänna beredningsutskottet hänvisad motion, II: 427, av herr *Hagnell* föreslås, att riksdagen måtte hemställa att Kungl. Maj:t skyndsamt framlägger förslag till sådana ekonomiska och organisatoriska åtgärder, som bär sannolikhetens prägel av att kunna avsevärt minska det mänskliga lidandet och de ekonomiska förluster, som trafikskadorna annars kommer att åsamka samhället.

I motionen framhålles bl. a. att antalet trafikolyckor stiger och att man beräknat samhällets årliga förlust på grund av dem till bortåt 1 000 miljoner kronor. Det är därför angeläget, att större insatser göres för att motverka dessa olyckor, vilket kräver ökade kostnader för trafiksäkerhetsändamål. De utgifter, som nu åsamkas staten för att öka trafiksäkerheten, uppgår dock till endast 0,1 procent av vad trafikolyckorna kostar. Att endast mycket begränsade anslag nu ställes till förfogande sammanhänger med att utgifterna bedöms mot bakgrund av det statsfinansiella läget i stället för att ses gentemot samhällets totala förluster för trafikolycksfallen.

Dessa utgifter borde emellertid hållas utanför statsbudgeten. Om man införde en trafiksäkerhetsavgift, som uttoges i samband med erläggandet av den obligatoriska trafikförsäkringen eller genom höjning av bensinpriset med ett öre per liter, skulle avsevärda belopp, 15 å 20 miljoner kronor, kunna ställas till förfogande för trafiksäkerheten. Om, såsom är att vänta, antalet trafikolycksfall därefter ginge ned, skulle premierna för försäkring över lag kunna sänkas, så att resultatet för försäkringstagarna sannolikt bleve en ekonomisk vinst.

Inflytande medel bör överföras till en fristående trafiksäkerhetsorganisation, som skulle tillsättas av Kungl. Maj:t jämte organisationer, institutioner och företag, som är verksamma för trafik och trafiksäkerhetsfrågor. Denna organisation skulle använda medlen för trafiksäkerhetens främjande.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från *statens trafiksäkerhetsråd* och *Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande*.

Båda anlägger samma synpunkter på frågan och hänvisar till att organisationskommittén för trafiksäkerhet 1958 i sitt i augusti förra året avgivna betänkande avvisat tanken på särskilda trafiksäkerhetsavgifter i samband med den obligatoriska trafikförsäkringsavgiften eller genom höjning av bensinpriset och ansett, att samhällets bidrag till trafiksäkerhets-

arbetet även i fortsättningen borde utgå av automobilskattemedlen. De myndigheter och organisationer, som yttrat sig över betänkandet, har anslutit sig till kommittéförslagets huvudlinjer, vilka även godtagits av Kungl. Maj:t. Med hänsyn härtill avstyrkes motionen.

Utskottet

Utskottet finner det självfallet angeläget att stora ansträngningar göres för att komma till rätta med det svåra problem som trafikolyckorna i vårt land utgör.

Frågor om förbättring av trafiksäkerheten har på senare tid behandlats i skilda sammanhang. Sålunda har organisationskommittén för trafiksäkerhet hösten 1958 framlagt ett betänkande, vari föreslås olika åtgärder i detta syfte. Kommittén förordar bl. a. att statens trafiksäkerhetsråd omorganiseras och utbygges och att trafiksäkerhetsforskningen starkt intensifieras, att en trafiksäkerhetsnämnd skall inrättas i varje kommun, att viljan till frivilliga insatser från kommuner och enskilda korporationer stimuleras, att propaganda- och upplysningsverksamheten erhåller ökat stöd samt att obligatorisk trafikundervisning införes i skolorna. I årets statsverksproposition har under sjätte huvudtiteln vissa av kommitténs förslag av finansiell innebörd upptagits till behandling och föranlett yrkanden bl. a. om höjning av anslaget till den vetenskapliga trafiksäkerhetsforskningen från 100 000 till 450 000 kronor. Departementschefen förutsätter vidare att trafiksäkerhetsforskningen i fortsättningen skall kunna givas ett ökat ekonomiskt stöd i likhet med andra forskningsgrenar. Anslaget till Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande föreslås höjt från 450 000 till 550 000 kronor. Ett förslag av skattelagssakkunniga om viss avdragsrätt för försäkringsanstalt vid beskattning av frivilliga bidrag till trafiksäkerhetsarbetet är under prövning i finansdepartementet. Frågan om nya bestämmelser för trafikundervisningen i skolorna beredes i ecklesiastikdepartementet och spørsmålet om trafiksäkerhetsnämnder prövas i kommunikationsdepartementet.

När det gäller åtgärder på längre sikt kan framhållas bl. a. att den vägplan som avses skola ligga till grund för utbyggnaden av vårt vägnät utformats med största hänsynstagande till trafiksäkerheten. Man räknar med att ett realiserande av planen skall kunna avsevärt nedbringa olycksfrekvensen.

Vad beträffar finansieringen av trafiksäkerhetsarbetet har den ovan nämnda kommittén avvisat lösningen att uttaga en särskild avgift härför. Utgifterna bör såsom en vägkostnad i vidsträckt mening bestridas med de bilskattemedel som redan nu uttages för vägändamål. Kommittén säger sig ha erfarenhet, att förutsättningar saknas att kunna genomföra ett system med särskild avgift i samförstånd med dem, som skulle ha att erlagga avgif-

terna. Chefen för kommunikationsdepartementet har förutsatt att de i det föregående berörda anslagen skall utgå av bilskattemedel.

Enligt utskottets mening kan skäl anföras för de av motionären föreslagna åtgärderna. Mot bakgrunden av vad ovan antytts om de linjer, efter vilka trafiksäkerhetsarbetet nu bedrivs och kommer att bedrivas, synes det emellertid utskottet tveksamt, om man i dagens läge bör beträda även de av motionären anvisade vägarna.

Ehuru utskottet sålunda finner de i motionen behandlade frågorna värda beaktande har utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka bifall till motionen utan hemställer,

att motion II: 427 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 mars 1959

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande: se under utlåtande nr 11.
